

İslam ve Hilafet'in Anneliğe Değer Vermesi ve Koruması

- İslam, kadınların başlıca görevi olan annelik ve ev hanımlığı rollerine büyük değerler yükleyerek ve toplum içinde yüksek itibarlı bir konuma getirerek, anneliğin itibarını yükseltti. Çok sayıda İslami metin, evliliğe ve doğuma büyük mükâfatlar atfetmiş ve annelerin çocuklarından görmeyi hak ettiği ayrıcalıklı muameleyi tanımlamıştır.

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنَا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾

"İnsana da, anne babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi, onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun süttten kesilmesi de iki yıl içinde olur. (İşte onun için) insana şöyle emrettik: "Bana ve anne babana şükret. Dönüş banadır." [Lokman: 14]

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: «أُمُّكَ»، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمُّكَ»، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمُّكَ»، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أَبُوكَ» (رواه البخاري ومسلم)

Bir adam Peygamber Efendimiz (sav)'e gelerek: "Ey Allah'ın Resülü! İyi davranıp hoş sohbetle bulunmama en çok kim hak sahibidir?" diye sordu. Hz. Peygamber (sav) "Annen!" diye cevap verdi. Adam: "Sonra kim?" dedi, Resûlullah (sav) "Annen!" diye cevap verdi. Adam tekrar: "Sonra kim?" dedi. Resûlullah (sav) yine: "Annen!" diye cevap verdi. Adam tekrar sordu: "Sonra kim?" Resûlullah (sav) bu sefer: "Baban!" diye cevapladı." (Buhari ve Muslim)

﴿تَرَوْجُوا الْوُدُودَ الْوَلُودَ فَإِنِّي مُكَاتِرٌ بِكُمْ الْأَمَمَ﴾ (رواه أبو داود)

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur: "Doğurgan kadınlarla evleniniz. Çünkü ben, ahirette diğer ümmetler karşısında sizin çokluğunuzla övüneceğim." (Ebu Davud)

- İslâm'ın yüksek statü ve anneliğin önemi hakkındaki görüşü, aile hayatında kadın ve erkeğin görevleri ve hakları reçetesiyle güçlendirilmektedir. Kadının evin hanımı olduğu ve çocuklara baktığı, erkeğin ise onları koruyup evin geçimini temin ettiği asli görevlerini tanımlar. Bu asli görevler, kadınların, istedikleri takdirde, çalışma haklarını elinden almaz. Aksine, kadına nafaka- eşi ya da ailelerindeki kadınların maddi ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü olan erkek yakınları tarafından ihtiyaçları karşılanır, kadınların üzerinden kendi hayatlarını kazanma yükünü alır.

﴿الرِّجَالُ قَوَامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ﴾

"Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdır. Çünkü Allah, insanların kimini kiminden üstün kılmıştır. Bir de erkekler kendi mallarından harcamakta (ve ailenin geçimini sağlamakta)dırlar. [Nisa: 34]

﴿كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْأَمِيرُ رَاعٍ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ...﴾ (رواه البخاري ومسلم)

Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur: "Hepiniz çobansınız ve hepiniz çobanlığınızdan (elinizin altındakinden) sorumlusunuz: Âmir, çoban (koruyucu) dur ve çobanlığından (maiyyetinden) sorumludur. Kişi ailesinin koruyucusu ve eli altında olanlardan sorumludur. Kadın, eşinin evinin koruyucusudur, eli altında bulunanlardan sorumludur..." (Buhari and Müslim)

“Onların (annelerin) yiyeceği, giyeceği, örfe uygun olarak babaya aittir.” [Bakara: 233]

- Peygamberlik metoduna dayanan Hilafet, aile hayatında kadın ve erkeğin rollerini tanımlayacak ve kadınların eş ve annelik gibi önemli statülerini daha da yükseltecektir. Bu, kadınlar çalışmaya mecbur kalıp ailelerine ve çocuklarına karşı olan görevlerinden ödün vermesinler diye, maddi ihtiyaçlarının karşılanmasını da kapsamaktadır. Örneğin, bir kadının kendisine destek olacak bir erkek yakını yoksa devlet ona bakmakla yükümlüdür. Bu nedenle, Hilafet kapsamında uygulanan İslami yasalar, annelerin, asli görevleri olan çocuklarına bakmak, onları yetiştirmek ve evleriyle ilgilenmek gibi önemli görevlerini yerine getirmeleri hususunda destek olmaktadır. Devlet kadınlara maddi güvence vermektedir. Ayrıca, kendilerini ve çocuklarını asla yalnız ve maddi sıkıntıda bırakmayacaklarının da garantisini verir.

«مَنْ تَرَكَ مَالًا فَلِأَهْلِهِ وَمَنْ تَرَكَ دَيْنًا أَوْ ضَيَاعًا فَآلِيَّ وَعَلَيَّ» (رواه مسلم)

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Kim bir mal bırakırsa, onun mirasçılara aittir. Kim de bakıma muhtaç kimseler çocuk yahut bir borç geriye bırakırsa o benim üzerimedir ve bana aittir ve şüphesiz ben mü'minlere en yakın olanım!” (Muslim)

“Kadının asli görevi annelik ve ev hanımlığıdır.” Hizb ut Tahrir’in Hilafet Anayasa Taslağı 112. Madde

“Bir erkeğin karısı üzerindeki sorumluluğu hükmetmek değil gözetmektir. Kadın, kocasına itaat etmekle, koca ise makul yaşam standartlarına göre karısının geçimini karşılamakla mükelleftir.” Hizb ut Tahrir’in Hilafet Anayasa Taslağı 120. Madde

“Devlet; parası, işi ve kendisine maddi yönden fayda sağlayacak bir yakını olmayan kişinin geçim masraflarını garanti altına alır. Devlet, engelli ve sakat insanların barınma ve bakımından sorumludur.” Hizb ut Tahrir’in Hilafet Anayasa Taslağı 112. Madde

İslam’ın ikinci Halifesi olan Ömer bin Hattab (ra),ebeveynlere çocuklarının maddi açıdan bakımlarına yardımcı olmak için maaş bağlayarak, dünyada ilk çocuk yardım sistemini uygulamaya koymuştur.

- Kadınlara nafaka ayrıcalığı, İslami kanunlar altında devam etmiştir.

جَاءَتْ هِنْدُ بِنْتُ عُثْبَةَ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ رَجُلٌ مَسِيكٌ، فَهَلْ عَلَى حَرَجٍ أَنْ أُطْعِمَ مِنَ الَّذِي لَهُ عِيَالَنَا قَالَ: «لَا لِأَبِ الْمَعْرُوفِ»

Bir keresinde, Medine lideri olan Peygamberimizin yanına Kureyş’in eski ileri gelenlerinden Ebu Sufyan’ın eşi olan Hind bint Utbah yaklaştı ve şöyle dedi: "Ey Allah’ın Elçisi! (kocam) Ebu Sufyan çok cimridir. Çocuklarımı onun mülküyle beslemem günah mıdır? Peygamber Efendimiz (sav) ise şöyle buyurdu: "**Hayır. Adil ve makul olan ihtiyaçlarınız için alın.**"

Örneğin, 9. yüzyıl Hanefi hukuk ilmi uzmanı Iraklı el-Ezherfin Abbasi Hilafeti döneminde İslam âlimlerinin hukuk kitaplarından alınan yazılar, kadınların kendilerine yeteri kadar para vermeyen ya da birkaç aylık yolculuklara çıkarken yeteri kadar nafaka bırakmayan kocalarını nasıl şikâyet ettiklerini anlatmaktadır. Hâkimden, nafakalarını ödemekle sorumlu olacak bir kefil tayin etmelerini istemişlerdir. Bir kadın, eğer kocası ortadan kaybolduysa, Kadı'ya gidebilmekte ve kocasının mallarını yönetmek ve giderlerini karşılamak için bir vekil tayin edilmesini isteyebilmekteydi.

Osmanlı Hilafetinden adli kayıtlar, erkeklerin çocuklarının ve eşlerinin geçimini sağlamak zorunda olduğunu da gösteriyor. Eğer reddederlerse, kadınlar mahkemeye şikâyette bulunabilir ve hâkim kocayı ödemeye zorlayabilir. Bu, kocalarının malından kendilerine alışık oldukları hayat standartlarında yaşayacak imkânı sağlamalarını da kapsıyordu. Terk edilmiş eşler, kendileri ve çocukları için, kocalarının mülkünden geçim parası talep edebilir. Ayrıca, kendileri için kocalarının

sorumlu olduğu desteği, kocaları yerine mahkemededen de talep edebilirler. Bu, Osmanlı Hilafeti döneminde Kayseri adli kayıtlarından bir örnektir:

“Cennet Ana bint Sheih Mehmet Efendi bir iddiada bulunuyor: Ben Güllük mahallesinden uzun zamandır burada olmayan Abdul-Fettah bin Abdul-Kadir’in eşiyim. Geçimim için bir ödenek istiyorum. Cennet Ana’dan eşinin kendisine hiçbir şey vermediğine dair yemin etmesi istenir. Daha sonra kendisine günlük 15 akçe ve borç isteyebilmesi için izin verilir.” (Kayseri kayıtları 1034 AH)

- İslam’ın anneliğin ve onun aile hayatı ve toplumdaki öneminin hak ettiği büyük saygıya bakışı, devletin vatandaşlarının kadınların bu ehemmiyetli rolüne yönelik zihniyetini doğru bir biçimde şekillendirerek, İslami kurallar çerçevesinde düzenlenmiştir. İslam’da birleşen annelerin bu eşsiz itibarı, Hilafet tarihi boyunca devam etti. Örneğin Osmanlı Hilafetinde, annelik, kadınların konumunu yükseltmiş, anneler çocukları tarafından her zaman hürmet görmüştür. Çocuklar ise anneleri tarafından sevgi ve şefkat yağmuruna tutulmuştur.

Peygamber Efendimiz (sav)’in bir arkadaşı olan büyük İslam âlimlerinden Abdullah ibn Abbas (ra), bir keresinde şöyle demiştir: *“Kişiyi, annesine nazik davranıp saygı göstermekten daha başka Allah’a yaklaştıracak bir şey bilmiyorum.”*

Peygamber Efendimiz (sav)’in bir arkadaşı ve büyük İslam âlimlerinden biri olan Abdullah ibn Ömer (ra)’ın bir keresinde Yemenli bir adamın annesi sırtındayken Kâbe’nin etrafında tavaf ettiğini görmüş. Adam Abdullah ibn Ömer (ra)’a, *“Ben onun evcil devesi gibiyim! Onu, onun beni taşıdığından daha çok taşıdım. Sizce borcumu ödemiş olur muyum, Ya ibn Ömer?”* demiş, Abdullah ibn Ömer (ra) ise şöyle cevap vermiştir: *“Hayır, sana hamile iken alıp verdiği bir nefesin hakkı bile değildir!”*

Bir keresinde, başka bir ileri gelen âlim olan Zeyn el-Abidin’e, *“sen annesine karşı en iyi olanımsın ama seni hiç onunla aynı tabaktan yerken görmedik”* dediler. O da şöyle cevap verdi: *“Elimin onun gözünün çoktan gördüğü yiyeceği tabaktan alıp da kendisine saygısızlık etmekten korkarım.”*

“Türklerin, varlıklarının nedeni olan annelerine gösterdikleri saygı ve hürmet de aynı derecede güzel bir özelliktir. Anne bir kâhin gibidir, ona danışılır, güvenilir. Saygı ve hürmetle dinlenir. Son zamanlarına saygı gösterilir. Ölümünün ardından da hasret ve sevgiyle anılır.” İngiliz Şair, Tarihçi ve Gezgin Julia Pardoe’den Sultanın Şehri ve 1836’da Türklerin Yaşamları

- Hilafet'in eğitim sistemi, medyası ve toplumun genel İslami ortamı, Müslüman annelere çocuklarını kendilerini Allah (svt)’ın hizmetine adanmış güçlü İslami şahsiyetler ve buna bağlı olarak da toplumları için birer iyilik kaynağı olacak dürüst vatandaşlar olarak yetiştirmedeki büyük sorumlulukları konusunda yardımcı olacaktır.

Bu nedenle İslam anneliğin öneminin, kadın ve erkeğe anneliğin korunduğundan ve desteklendiğinden emin olmak adına emredilen görevler ve hukukun eşlik ettiği eşsiz bir görüşe sahiptir. Bu, İslami kurallar altında kadınlara, büyük bir ciddiyet ve özenle üstlendikleri en önemli görevleri olan çocukların yetiştirilmesi ve ev hanımlığı konusunda fevkalade bir özsaygı duygusu aşlamıştır. Şeriat yasaları da güçlü ve birbirine bağlı aile birimleri oluşturur. Bu nedenle, İslam’ı kapsamlı bir şekilde uygulayacak olan sadece Hilafettir. Bu, anneliğin toplumda hak ettiği büyük itibarı geri getirecek, çocukların iyi bir şekilde yetiştirilmesini ve haklarını güvene alacak ve aile hayatının kutsallığını ve uyumunu koruyacaktır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi Adına

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Bürosu Kadın Kolları Direktörü